

УДК 632.934.1

Мандзик Ю., студент,**Кава Л. П.**, кандидат с.-г. наук, доцент*Національний університет біоресурсів і природокористування України***e-mail:** mandzik.yury@yandex.ua

ВИДОВИЙ СКЛАД ТА ШКІДЛИВІСТЬ ВНУТРІШНЬОСТЕБЛОВИХ ШКУДНИКІВ СМОРОДИНИ В УМОВАХ «ВП НУБІП УКРАЇНИ ПЛОДООВОЧЕВИЙ САД»

На сьогодні проблема отримання високих та сталих врожаїв смородини за умови високого рівня агротехніки і догляду за насадженнями, в значній мірі залежить від розповсюдження і шкідливості окремих видів шкідників. Для розробки та вибору захисних заходів проти шкідників смородини необхідне знання біологічних особливостей найбільш небезпечних видів. Захист ягідників від шкідливих видів фітофагів без урахування складових агробіоценозу не сприяє підвищенню продуктивності насаджень навіть при застосуванні ефективних пестицидів. Нині кількість препаратів для використання на смородині, дуже обмежена, тому виникає потреба пошуку прийомів удосконалення та підвищенні ефективності захисних заходів, що є неможливим без визначення найбільш шкідливих видів та пошуку заходів обмеження їх чисельності на основі екологічного підходу до регулювання щільності популяції.

Метою наших досліджень було уточнення видового складу шкідників смородини та вивчення

біоекологічних особливостей розвитку головних видів, масове розмноження яких завдає значних економічних збитків, пов'язаних зі зниженням врожайності та погіршенням якості ягід. В умовах досліджень на смородині виявлено 2 види всередині: смородинова склівка та смородинова златка. Серед цих видів найбільш чисельною і шкідливою була смородинова склівка – 91%. Зимувє фітофаг у фазі личинки всередині пошкоджених пагонів. Масове залялькування почалося з 25 травня і тривало до 20 червня. Літ метеликів був розтягнутий і тривав з 27 травня до початку II декади серпня. Додаткове живлення метеликів в умовах Плодоовочевого саду відбувалось на квітках малини і бур'янів. Пошкодженість пагонів шкідником становило 28,7% від загальної кількості, що спричинило зниження врожаю на 10,7 га. Встановлено, що пошкодження рослин чорної смородини смородиною склівкою негативно впливає на кількість і якість врожаю.

УДК 633.15: 631.8: 631.6

Марченко Т. Ю., канд. с.-г. наук, с. н. с., старший науковий співробітник відділу селекції,**Сова Р. С.**, аспірант*Інститут зрошуваного землеробства НААН***e-mail:** tmarchenko74@rambler.ru

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ РІСТСТИМУЛЮЮЧОГО ФУНГІЦИДНОГО ПРЕПАРАТУ РЕТЕНГО НА ДІЛЯНКАХ РОЗМНОЖЕННЯ ЛІНІЙ КУКУРУДЗИ В УМОВАХ ЗРОШЕННЯ

Застосування регуляторів росту рослин є одним з важливих елементів сучасних технологій вирощування сільськогосподарських культур. Обприскування посівів розчином регуляторів росту в мікродозах суттєво впливає на обмін речовин рослин, характер та інтенсивність ростових і продукційних процесів, темпи росту, розвитку й рівень продуктивності. Однак, вивчення дії сучасних регуляторів росту рослин на ріст, розвиток і продуктивність самозапилених ліній кукурудзи в умовах південної підзони Степу України та їх взаємодії з іншими технологічними заходами вирощування до останнього часу не проводилося, що й обумовило необхідність проведення досліджень. В Інституті зрошуваного землеробства НААН протягом 2015, 2016 рр. Вивчали ефективність застосування ріст стиму-

люючого фунгіцидного препарату Ретенго при різній густоті стояння рослин (70, 80, 90 тис/га) на ділянках розмноження самозапилених ліній: ДК 205 710 М, ДК 445 М, ДК 247 М.

Результати досліджень в 2015-2016 роках показали, що застосування рістстимулюючого препарату на посівах батьківських форм нових гібридів кукурудзи за різної густоти стояння рослин позитивно вплинуло на ріст та розвиток рослин і як наслідок, на формування врожаю насінневого матеріалу.

Густота стояння рослин та обробка препаратом рістстимулюючої дії вплинули на врожайність насіння батьківської лінії ДК 205 710 М. максимальну врожайність насінневого матеріалу 5,45 т/га отримано на варіанті з густотою 80 тис/га та за обробки препаратом, що на 0,57-

0,93 т/га більше за варіанти з густотою 70 і 90 тис/га. Найменшу врожайність 4,25 т/га вказана лінія сформувала за підвищеної густоти 90 тис/га без обробки препаратом.

За попередніми результатами застосування рістстимулюючого препарату з фунгіцидними властивостями Ретенго у фазі 7-8 листків рослин досліджуваних батьківських форм отримано істотне збільшення врожайності насінневого матеріалу в середньому на 6,3-8,7%.

За період досліджень в умовах зрошення урожайність насінневого матеріалу батьківських

форм нових гібридів кукурудзи залежала від генотипових особливостей, густоти стояння рослин та застосування рістстимулюючого препарату. Виявлено, що для батьківських форм ДК 205710 М і ДК 445 М найбільш ефективна густота стояння 80 тис/га, для середньоранньої лінії ДК 247М – 90 тис/га. Застосування препарату Ретенго на всіх варіантах дослідження показало істотний результат. Найбільш продуктивна виявилась лінія ДК 445 М з максимальною урожайністю 7,08 т/га, менш продуктивна ДК 247 М, яка сформувала найбільшу врожайність за кращого варіанту 5,06 т/га.

УДК 631.527:633.11:632

Мельник О. О., магістр

Ковалишина Г. М., доктор с.-г. наук, професор кафедри генетики, селекції і насінництва ім. проф. М. О. Зеленського

Національний університет біоресурсів і природокористування України

e-mail: hkovalyshyna@gmail.com

ХАРАКТЕРИСТИКА КОЛЕКЦІЙНИХ ЗРАЗКІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗА СТІЙКІСТЮ ПРОТИ ОСНОВНИХ ЗБУДНИКІВ ХВОРОБ

Пшениця озима м'яка є основною зерновою культурою і належить до групи рослин, що найдавніше вирощуються в контрольованих умовах, а збудники хвороб супроводжують її протягом всієї вегетації, тому пошук джерел стійкості є першочерговим завданням у селекції.

Метою роботи було: провести фітопатологічну оцінку на штучних інфекційних фонах збудників хвороб колекційних сортозразків пшениці озимої і виділити серед них джерела стійкості для використання в селекції.

Досліди з проведення оцінки сортів пшениці озимої на стійкість проти хвороб з використанням штучної інокуляції закладали за схемами, які використовуються в системі державного сортовипробування сільськогосподарських культур. Стійкість рослин проти збудників борошністої роси, бурої іржі, септоріозу, церкоспореальної кореневої гнилі, твердої сажки, фузаріозу визначали за загальноприйнятими методиками. Досліди проводили у відділі захисту рослин Миронівського інституту пшениці імені В.М. Ремесла.

Імунність проти збудника борошністої роси проявили наступні сортозразки: Bauden, Rendezvous, Pi 170 911; високу стійкість (0,1-5%) – Hambean, Tarzo, Beres, УН 755, Matyo та ін.

Проти збудника бурої іржі імунність виявлено у: Beres, Vr Bo 22, Mc Nair 2203, Rochy, а стійкість (0,1-5%) – Turda 81, Beres, Matyo, Sandy, TX 91V4511 та ін. Стійкість проти збудника септоріозу листя (5-7%) виявлено у сортозразків: Іліас, Прем'єра, Дромос, Zavits, Kitami 840, V 16 B-8-2 та ін.

Серед сортозразків колекційного розсадника імунними проти збудника твердої сажки були Експромт, Колумбія, ОК 94161, Charmary, високу стійкість (0,1-5%) виявлено у сортів Colt, TAM 200, UNKLOWV, помірну стійкість (6-15%) – у Монотип, Золотоколоса, KIS93WGRC10 та ін. Стійкість проти збудника фузаріозу колоса (3-7%) проявили сортозразки: Eskinia 7, TAW 5466/74, Aura, Co 7250-71, Досконала, Єрмак, веснянка, Горлиця миронівська, Оберіг миронівський та ін. Стійкість проти церкоспореальної кореневої гнилі проявили сорти (5-9%): Rendezvous, Nadm.l. 5136/77, VPM, Мирхад, Берегиня миронівська, Оберіг Миронівський, Легенда Миронівська та ін.

Таким чином, на штучних інфекційних фонах збудників хвороб виділено і рекомендовано для використання в селекційному процесі пшениці озимої джерела стійкості проти окремих збудників хвороб та їх комплексу.